

**КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
ЦЕНТР САМОПІЗНАННЯ ТА САМОРОЗВИТКУ**

**ЗВІТ
ПРО РОБОТУ ЦЕНТРУ САМОПІЗНАННЯ ТА САМОРОЗВИТКУ
В 2025 РОЦІ**

КИЇВ - 2025

Упродовж 2025 року робота в Центрі самопізнання та саморозвитку здійснювалася відповідно до Плану, який розглянуто на засіданні кафедри освітології та психолого-педагогічних наук (протокол від 15 січня 2025 року № 1) й 16 січня 2025 року затверджено на засіданні Вченої ради Факультету педагогічної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Центр є продуктивним ресурсним осередком, місія якого полягає у створенні організаційних, психологічних, технологічних умов для самопізнання та особистісно-професійного зростання майбутніх педагогів, здатних працювати в умовах невизначеності, та вивищуватися відповідно до індивідуальної освітньо-професійної траєкторії.

Діяльність Центру ґрунтується на таких цінностях, як:

- людиноцентризм,
- безпека і довіра,
- спільні цілі,
- підтримка,
- партнерство,
- саморозвиток.

Вектори діяльності Центру спрямовувалася на реалізацію місії та завдань, що визначені у Концепції функціонування Центру; врахування запитів та потреб майбутніх педагогів щодо особистісного та професійного зростання; продовження традицій, що склалися в Університеті, на факультеті, у Центрі щодо здійснення психолого-педагогічного супроводу майбутніх педагогів; дотримання корпоративної культури та цінностей Університету; формування безпечного середовища для самореалізації студентів ФПО.

Упродовж 2025 року 225 студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та 12 студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти були учасниками тематичних педагогічних майстерок, вебінарів, адаптаційних і розвивальних тренінгів, рефлексійних практик, що були систематизовані за трьома напрямками:

- розвивально-особистісний,
- розвивально-професійний,

- дослідницький.

У звіті представлено основні здобутки за кожним із виокремлених напрямів.

Задля реалізації **розвивально-особистісного напрямку**, метою якого є формування у здобувачів вищої освіти здатностей до самопізнання, готовності до застосування діагностичних методик вивчення особистісних якостей, визначення власних сильних сторін, проєктування шляхів особистісного зростання. Було проведено розвивальні та адаптаційний тренінги, індивідуальні бесіди. Так, упродовж поточного року проведено цикл розвивальних тренінгів, а саме: у березні для студентів другого курсу освітньо-професійної програми 012.00.01 Дошкільна освіта проведено «Тренінг саморегуляції особистості» (модератори: Савченко Ю.Ю., к.психол.н., доц., Венгловська О.А., к.пед.н.). У перебігу тренінгу майбутні педагоги поглиблювали знання про емоційний інтелект і його вплив на їхній особистісний та професійний розвиток; ознайомилися з ресурсами, що можуть бути помічними для саморегуляції. Здобувачі вищої освіти розвивали навички самооцінювання власної стійкості та здійснення самоконтролю поведінки під час складних життєвих ситуацій.

У квітні для студентів 1 курсу проведено тренінг «Пізнаємо себе – розвиваємо особистісний та творчий потенціал» (модератори: Іванюк Г.І., д.пед.н., проф., Венгловська О.А., к.пед.н.). Мета тренінгу – формування у студентів інтегрованих знань, умінь і способів діяльності щодо вивчення власних особистісних проявів та індивідуальних характеристик інших; розвиток здатностей до самоаналізу та самовдосконалення для успішної особистісної та професійної самореалізації.

У листопаді зі студентами 2 курсу спеціальності «Початкова освіта» у межах вивчення інтегрованої навчальної дисципліни «Педагогіка» (змістовий модуль «Педагогічне партнерство») проведено тренінг «Як співпрацювати з іншими конструктивно та безпечно» (модератори: Венгловська О.А., к.пед.н., Куземко Л.В., к.пед.н.). Під час тренінгу майбутні вчителі початкових класів набули здатностей налагоджувати конструктивну та безпечну співпрацю з учнями та ученицями, їхніми батьками, колегами, розвинули навички ефективної

педагогічної комунікації, емпатії, командної роботи та ненасильницького розв'язання конфліктів, необхідні для створення психологічно безпечного й доброзичливого освітнього середовища в початковій школі.

Традиційно на початку навчального року, на базі Центру зі студентами першого курсу проведено адаптаційні тренінги «Ми – студенти Грінченківці» (*Модератори: О.О. Музика, к.психол.н., доц., О.А. Венгловська, к.пед.н.*). Упродовж тренінгової роботи першокурсники пізнавали себе та одне одного; говорили про психологічний добробут, політики безпеки та алгоритми дій у разі виникнення надзвичайної ситуації.

Рефлексії студентів, які проводилися по завершенню зазначених активностей, засвідчили позитивні зміни в особистісному розвитку здобувачів вищої освіти та розуміння ними потреби пізнавати себе. До прикладу, майбутні педагоги наголошували на важливості самопізнання для визначення особистісних цілей, вивчення індивідуальних особливостей, цінностей, мотивів, що пов'язані із професійним становленням, продемонстрували готовність застосовувати діагностичні методики для самопізнання, наголосили, що участь у тренінгах сприяла формуванню здатності усвідомлювати власні емоційні стани, здійснювати саморегуляцію, самоконтроль поведінки, що у свою чергу сприяло зростанню професійної спрямованості майбутніх педагогів.

Під час реалізації мети **розвивально-професійного напрямку**, що полягає у формуванні компетентностей студентів, необхідних їм для виконання трудових функцій, визначених освітньо-професійними програмами та професійними стандартами вихователя та вчителя. Упродовж року проводилися педагогічні майстерки, рефлексійні зустрічі, гостьові лекції, навчальні заняття на базі просвітницьких інституцій, воркшопи, консультаційні заходи.

Так, упродовж березня-квітня за участі викладачів кафедри освітології та психолого-педагогічних наук проведено педагогічні майстерки «Кар'єрний старт: перші кроки до професійного успіху» (*Модератори: Г. І. Іванюк, д.пед.н., проф., О. О. Венгловська, к.пед.н., В. І. Дем'яненко*). Мета педагогічних майстерок – психолого-педагогічний супровід студентів у поступі виконання завдань, що передбачені програмою навчальної педагогічної практики;

формування уявлення про професію вихователя закладу дошкільної освіти/вчителя початкових класів, здатності і готовності до особистісного та професійного розвитку.

У перебігу майстерок майбутні вихователі ЗДО та вчителі початкових класів отримали практичні поради щодо виконання завдань навчальної педагогічної практики, зокрема першорядності адаптації до освітнього процесу закладу дошкільної освіти/початкової школи. Під час виконання практичних завдань відпрацьовували навички щодо вивчення індивідуальних особливостей дітей дошкільного віку, учнів/учениць початкової школи.

Варто зауважити, що цьогоріч до педагогічних майстерок долучилися студенти другого курсу, які поділилися власним досвідом про те, як варто підготуватися до проходження практики, які активності обрати для покращення емоційного стану дитини. Така співпраця сприяла зниженню тривожності серед першокурсників, яку вони відчували перед новою для них діяльністю та підвищенню мотивації до професійної діяльності.

Для студентів четвертого курсу проведено педагогічну майстерку «Інклюзія 360: бачити, розуміти, діяти» (Модератори: Г. І. Іванюк, д.пед.н., Касьянова О.М., д.пед.н., проф., О. О. Венгловська, к.пед.н., Ю.Ю. Савченко, к.психол.н., доц., В. І. Дем'яненко, викладач), де студенти мали можливість оволодіти необхідними уміннями та навичками щодо здійснення психолого-педагогічного супроводу дітей з ООП в освітньому середовищі закладу дошкільної та загальної середньої освіти.

Після завершення різних видів навчальних практик зі студентами проведено рефлексійні зустрічі, що другій рік поспіль проводяться у форматі TED. Упродовж звітнього періоду було проведено шість таких зустрічей: «Перша практика: перший досвід та перший успіх», «Місія студента-практиканта в інклюзивному середовищі ЗДО: освіта без обмежень для найменших», «Майстерня професійного розвитку: від студента-практиканта до вихователя», «За лаштунками практики: шлях до успіху».

У поточному році Центр продовжував співпрацювати з провідними експертами у галузі освіти. Результатом такої співпраці стала гостьова лекція, що

була проведена у межах Фестивалю науки, кандидатом педагогічних наук, доцентом, доцентом кафедри фундаментальних загальнонаукових дисциплін, практичним психологом ПВНЗ «Харківський міжнародний медичний університет» – Разумною Аллою Григорівною з теми *«Формування професійної ідентичності майбутніх педагогів із дошкільної та початкової освіти»*.

Цього року продовжено практику надання інформаційно-консультаційної підтримки студентам четвертого курсу під час підготовки до складання єдиного фахового вступного випробування з педагогіки та психології. У травні на базі Центру проведено цикл лекцій «Персоналії в українській і зарубіжній педагогіці» (Г.І. Іванюк, д.пед.н., проф., О.А. Венгловська, к.пед.н.). На допомогу слухачам були розроблені інформаційні гайди, що містили алгоритм пошуку джерел та інструкцію їх аналізу.

У контексті реалізації на Факультеті педагогічної освіти проєкту «Травма-інформоване навчання студентів: інноваційно-педагогічні практики, супровід, підтримка» 17 грудня для студентів спеціальності «Початкова освіта» проведено воркшоп «Стратегія побудови уроків у початковій школі за програмою «Я практикую СЕЕН»» (модератори: Венгловська О.А., к.пед.н., Леонтєва І.В., к.пед.н.). Під час воркшопу студенти оволоділи знаннями про філософію СЕЕН, набули здатностей проєктувати уроки за структурою СЕЕН-уроків («розігрів», презентація/обговорення, вправи на осмислення, рефлексивна практика, підсумки), оволоділи практиками заземлення, що можна застосовувати з учнями та ученицями початкової школи для зниження тривожності, відновлення рівноваги й продуктивності.

Реалізація розвивально-професійного напрямку сприяла формуванню у здобувачів вищої освіти компетентностей, що визначені у професійних стандартах та необхідні їм для виконання трудових функцій. Показниками, що засвідчують позитивну динаміку професійного зростання майбутніх педагогів за визначеним напрямом є:

- *сформованість уявлення про майбутню професійну діяльність*: у перебігу різних активностей студенти демонстрували розуміння ролей, функцій

вихователя та вчителя початкових класів, усвідомлення особливостей роботи в закладі дошкільної освіти та початковій школі;

- *розвиток наскрізних умінь, компетентностей, способів діяльності, необхідних для виконання трудових функцій:* здобувачі вищої освіти демонстрували здатність застосовувати знання щодо вивчення індивідуальних особливостей дітей, здійснювати добір та використовувати діагностичні методики, аналізувати результати спостережень; готовності до конструктивної співпраці з учасниками освітнього процесу;
- *зниження рівня тривожності під час проходження навчальних практик:* студенти виявляли більшу впевненість у власних професійних можливостях, демонстрували позитивне ставлення до обраної спеціальності, зацікавленість у подальшому професійному розвитку;
- *зростання мотивації до професійної діяльності:* виявлялася в умінні здійснювати самостійний пошук, використовувати інформаційно-освітні ресурси для підготовки освітніх продуктів.

Центр виконує функцію дослідницького майданчика, а відтак реалізує *дослідницький напрям*. Метою цього напрямку є здійснення психолого-педагогічного супроводу студентів у їхньому особистісному та професійному зростанні за допомогою досліджень, рефлексії, науково обґрунтованих практик самопізнання та саморозвитку. Реалізація виокремленої мети спрямована на формування у майбутніх педагогів здатностей проводити дослідження та презентувати результати історико-освітніх студій та дослідницьких проєктів.

Упродовж звітної періоду на базі Центру за модеруванням *Г. І. Іванюк, д.пед.н., проф., О. А. Венгловської, к.пед.н., В. І. Дем'яненко, викладача кафедри* проведено п'ять засідань наукових сесій історико-педагогічних студій, тематика яких була сфокусована на вивченні та адаптації прогресивних ідей світочів, просвітників, педагогів минулого в сучасну освітню практику. Так, 2 березня проведено засідання з теми «Ідеї просвітництва у художній та літературній спадщині Тараса Шевченка». Окрім того, на базі Літературно-меморіального будинку-музею «Хата на Пріорці» для груп ПОБ-1-24-4.0д, ПОБ-2-24-4.0д та групи ДОБ-1-23-4.0з у межах роботи історико-педагогічних студій було

проведено заняття з теми «Ідеї педагогічного просвітництва та освіти в творчій спадщині Тараса Шевченка». 03 жовтня проведено засідання з теми «Ціннісний потенціал творів для дітей Василя Сухомлинського». Засідання відбулося у формі дидактичної майстерні майбутнього педагога. 09 грудня проведено наукову сесію історико-педагогічних студій, присвячену вшануванню 162-ї річниці від дня народження Бориса Грінченка. Наукова сесія проходила у формі освітньої вітальні «Борис Грінченко – вартовий рідного краю» та педагогічної лабораторії «Борис Грінченко і сучасна школа: спадщина, що живе».

У межах реалізації завдань дослідницького напрямку на базі Центру викладачі кафедри освітології та психолого-педагогічних наук (*Г.І. Іванюк, д.пед.н., проф., Є.Б. Антипін, к.пед., доц., О.А. Венгловська, к.пед.н., Л.В. Куземко, к.пед.н., О.О. Музика, к.психол.н., доц., Ю.Ю. Савченко, к.психол.н., доц.*) продовжують впроваджувати Програму психолого-педагогічного супроводу особистісно-професійного розвитку майбутніх педагогів, що розроблена у контексті реалізації наукової теми кафедри «Психолого-педагогічний супровід особистісно-професійного розвитку майбутніх педагогів в умовах реалізації нових освітніх стандартів» (керівник наукової теми – Г. І. Іванюк, д.пед.н., проф.). У перебігу різних активностей здобувачі вищої освіти набувають досвіду проведення самооцінювання сформованості ціннісно-особистісних пріоритетів (Іванюк Г.І., д.пед.н., проф., Антипін Є.Б., к.пед.н., доц.), наскрізних, пошуково-дослідницьких та рефлексійних умінь (Куземко Л.В., к.пед.н., Венгловська О.А., к.пед.н., Савченко Ю.Ю., к.психол.н., доц.), за допомогою авторської методики «Профіль професійної самоефективності студентів» (Музика О.О., к.психол.н., доц.) визначають цілі, мотиви професійної діяльності, вдосконалюють здібності, що є важливими для професії педагога.

Так, у межах реалізації Програми 9-10 квітня на базі Центру зі студентами 2 курсу спеціальності Дошкільна освіта проведено «Тренінг професійної самоефективності» (*модератор: Музика О.О., к.психол.н., доц.*). У межах тренінгу студенти працювали над визначенням і наповненням цільової професійної перспективи, окреслювали коло професійних цілей в системі

життєвих цілей, аналізували персональний ціннісний досвід успіхів, невдач і професійного саморозвитку. Особлива увага зверталася на мотиви професійної діяльності й особливості розвитку професійних здібностей.

У грудні проведено тренінги особистісно-професійного розвитку (*модератор: Венгловська О.А., к.пед.н.*). Під час тренінгових занять студенти оволоділи здатностями визначати власні сильні сторони, які сприяють досягненню цілей, виокремлювати ризики, з якими можуть зіштовхнутися на етапі входження в професію та визначати шляхи їх подолання.

Одним із завдань дослідницького напрямку є проєктна діяльність здобувачів вищої освіти. У цьому році було реалізовано два дослідницькі проєкти. Упродовж березня – травня реалізовано дослідницький проєкт «Особистісно-професійний трекер успішного студента: 2.0» (*модератори: Венгловська О.А., к.пед.н., Савченко Ю.Ю., к.психол.н., доц.*).

Мета проєкту – продовжити формувати у студентів загальних та професійних компетентностей, що спрямовані на самопізнання та саморозвиток, розвивати здатності планувати траєкторію особистісного та професійного розвитку.

Результати виконання дослідницького проєкту студенти фіксували в «Особистісно-професійному трекері успішного студента», де зазначили результати власного поступу, що відбувся у другий рік навчання, визначили цілі щодо особистісного та професійного розвитку на наступний рік навчання. Результати рефлексій студентів розміщені в ЕНК «Особистісний та професійний розвиток майбутніх педагогів».

У період із жовтня по грудень реалізовано другий дослідницький проєкт «Особистісні та професійні горизонти майбутніх педагогів». У перебігу вивчення навчальної дисципліни «Психологія» студенти першого курсу пізнавали себе (вивчали темперамент, особистісні якості, цінності, співвідносили їх з тими, які мають бути притаманні педагогу). За результатами самопізнання розробили дорожні карти особистісного та професійного розвитку, де визначили цілі і завдання особистісного та професійного зростання, добирали ресурси, що можуть бути помічними у їх виконанні, а також визначали систему стимулів і

заохочень. Авторські розробки студентами презентовано під час практичного заняття, що відбулося на базі Центру, а також розміщено в ЕНК «Особистісний та професійний розвиток майбутніх педагогів».

Реалізація дослідницького напрямку діяльності Центру сприяла системному психолого-педагогічному супроводу особистісного та професійного зростання здобувачів вищої освіти, що підтверджується такими показниками:

- *сформованість дослідницької культури, наскрізних умінь майбутніх педагогів*: здатність працювати з науковими та історико-педагогічними джерелами, аналізувати, узагальнювати й інтерпретувати інформацію; усвідомлення цінності педагогічної спадщини та готовність адаптувати ідеї педагогів минулого в сучасний освітній процес закладів освіти;

- *сформованість навичок щодо проєктування індивідуальної освітньо-професійної траєкторії*: уміння визначати особистісні та професійні цілі, узгоджувати їх із цінностями та освітніми завданнями; здатність планувати кроки особистісного й професійного зростання, окреслювати ресурси та ризики; готовність коригувати власні плани розвитку на основі результатів досліджень і рефлексії.

- *здатність застосовувати дослідницький інструментарій для проведення досліджень*: використання психолого-педагогічних інструментів самопізнання у навчальній і професійно орієнтованій діяльності; перенесення результатів дослідницької роботи у практичну діяльність; усвідомлене ставлення до саморозвитку як безперервного процесу.

- *інтеграція завдань, що реалізуються на дослідницькому напрямі, із змістом навчальних дисциплін та практик*.

Варто зауважити, що поступу студентів в особистісному та професійному розвитку сприяли технології особистісно зорієнтовані, ігрові, тренінгові, проєктні технології, що були застосовані під час реалізації кожного напрямку.

Загалом у 2025 році на базі Центру проведено 27 активностей, що на 3 більше ніж було проведено у 2024 році. Зіставні дані по роках подано на слайді. Дані засвідчують позитивну динаміку та системність у роботі Центру.

Серед пріоритетів залишається вивчення думки тих, на кого спрямована діяльність Центру – студентів факультету, які можуть окреслити актуальну для себе тематику, скориставшись формою «Замовити зустріч або консультацію». Окрім того, вивчення думки майбутніх педагогів відбувається кожного разу після завершення тієї чи іншої активності. Результати опитування є підґрунтям для формування Плану роботи на 2026 рік.

Тому, пріоритетними завданнями на наступний рік були обрані такі, як:

- використання ресурсу Центру для проведення профорієнтаційних заходів;
- продовження практики партнерської взаємодії з інфлюенсерами: психологами, педагогами, експертами освітньої сфери з метою розвитку усвідомленої професійної мотивації здобувачів вищої освіти;
- залучення магістрантів ФПО для проведення досліджень в межах виконання магістерських робіт;
- організація зворотного зв'язку та систематичне вивчення потреб студентів із питань самопізнання і саморозвитку.

Насамкінець зазначимо, що центр підтримує стратегію відкритості, що реалізується на Факультеті педагогічної освіти. З описом подій, що відбуваються у Центрі можна ознайомитися на сайті Факультету педагогічної освіти (сторінка Центру <https://fpo.kubg.edu.ua/struktura/inshi-pidrozdily/centr-samopiznanna-ta-samorozvitky/pro-tsentr.html>) та у мережі ФБ <https://www.facebook.com/samopiznannya.fpo.kubg>.

Дякую кожному і кожній за співучасть, сприяння та підтримку ініціатив!